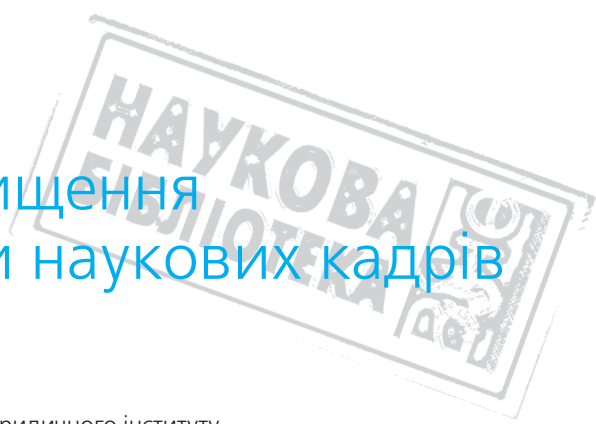

Сучасні вимоги до підвищення ефективності підготовки наукових кадрів в ад'юнктурі

Віктор БЕСЧАСТНИЙ,
начальник Донецького юридичного інституту
Луганського державного університету внутрішніх справ,
доктор наук з державного управління, заслужений юрист України

Головним питанням для МВС України нині є реформування, оптимізація роботи міністерства за всіма напрямками задля підвищення ефективності його роботи, перетворення міліції на правоохоронний орган, який відповідає рівню розвитку суспільства та потребам сьогодення. Особливу увагу керівництва МВС зосереджено на практичному спрямуванні підготовки правоохоронців та наукової діяльності. Наразі до викладацько-педагогічного складу висунуто вимоги, відповідно до яких посади викладачів мають обіймати особи, котрі мають досвід практичної роботи та науковий ступінь. Переважно це випускники ад'юнктур та здобувачі, які захистили дисертаційні дослідження.

2

Ад'юнктура Донецького юридичного інституту успішно працює з 1997 року. Підрозділ має доволі високі показники роботи. Так, з одинадцяти випусків ад'юнктури успішно завершили навчання та захистили кандидатські дисертації 72 ад'юнкти (71,3%). П'ять випусків ад'юнктів денної форми навчання стовідсотково захистили дисертаційні дослідження. Більшість молодих науковців, випускників ад'юнктури інституту, успішно продовжують роботу в Донецькому юридичному інституті на різних посадах.

У ситуації, коли міліцейські вищі навчальні заклади переважно були орієнтовані на загальноюридичну підготовку майбутніх офіцерів міліції, питання виконання ад'юнктами та здобувачами навчальних закладів МВС України дисертаційних досліджень за юридичними темами, не пов'язаними або «далекими» від міліцейської тематики, залишалися певною мірою поза увагою. Тому в рамках концепції реформування системи відомчої освіти чільне місце відведено саме практичній підготовці вже не міліціонерів-юристів, а міліціонерів-правоохоронців. Тож наукові кадри, які проходять підготовку в ад'юнктурах навчальних закладів системи МВС, повинні забезпечувати наукову потребу саме практичних органів відомства у виконанні основних завдань – профілактики правопорушень, охорони громадського порядку, боротьби зі злочинністю та підвищення ефективності роботи міліції. До того ж викладачі, які навчають майбутніх офіцерів міліції, зобов'язані не лише знати про практичний бік діяльності підрозділів ОВС, а й мати досвід роботи, відповідну практично зумовлену сферу наукових інтересів. І, безперечно, їхня наукова діяльність має бути спрямована на вирішення актуальних питань роботи міліції та надання майбутнім правоохоронцям теоретичних знань і практичних навичок. Отже, в умовах реформування вищих навчальних закладів системи МВС необхідним є перехід від кількісних показників (кількості ад'юнктів, що захистили дисертації) до якісних показників роботи ад'юнктур (здійснення дисертаційних досліджень з актуальних, сьогоденних проблем діяльності міліції, за фаховим спрямуванням).

Попри те, що міністерство та практичні органи завжди проводили систематичну роботу з виконання замовлень на конкретні тематичні наукові розробки,

дослідження, які наближали б теорію до практики та допомагали практичним працівникам у їхній роботі, на перших етапах існування ад'юнктури в Донецькому юридичному інституті не всі теми дисертаційних досліджень ад'юнктів відповідали практичній спрямованості. Натомість останніми роками керівництво інституту вимагає від ад'юнктів обирати теми дисертаційних досліджень практичної спрямованості. Така позиція керівництва інституту цілковито відповідає сучасній політиці МВС у цьому напрямі.

Не менш важливою в процесі підготовки наукових кадрів для системи МВС є вчасність підготовки дисертаційних досліджень, для чого ад'юнктам денної форми навчання надають три роки, а заочної – чотири роки. Для планомірного виконання роботи кожен із них складає індивідуальний план роботи з визначенням обсягів і термінів її виконання. Виконання цього плану є основним обов'язком та показником ефективності роботи ад'юнктів над дисертаціями. Ад'юнкти, котрі сумлінно та цілеспрямовано виконують наукове дослідження, вчасно і навіть достроково захищають дисертації. Прикладом цього є 13 випускників ад'юнктури інституту, які захистили дисертаційні дослідження достроково. На жаль, не всі ад'юнкти мають такі високі результати роботи.

У січні-лютому нинішнього року у вищих навчальних закладах за дорученням МВС України здійснено перевірку результатів роботи ад'юнктів та проведено їхню позачергову атестацію. Було виявлено порушення деякими ад'юнктами планів виконання наукових досліджень. Тому стосовно ад'юнктів, які мають низькі показники роботи з підготовки дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, розглядається питання про їх відрахування з ад'юнктури та повернення на роботу до комплектуючих органів, із яких їх було направлено. Таке рішення, на нашу думку, є справедливим, адже службовим обов'язком особи, що перебуває на посаді ад'юнкта денної форми навчання, є підготовка дисертаційного дослідження, а часу, відведеного для цього, достатньо. До того ж саме за виконання цієї роботи ад'юнкт отримує грошове забезпечення працівника ОВС, час навчання в ад'юнктурі зараховується і до загального стажу вислуги. Тож в умовах оптимізації роботи МВС,

економії бюджетних коштів саме відрахування з ад'юнктури осіб, які несумлінно ставляться до виконання службових обов'язків, систематично вчасно не виконують запланованих завдань із написання дисертаційних досліджень, є правильним кроком. Також розглянуто й інші шляхи оптимізації роботи ад'юнктури. Зокрема, уточнено теми деяких дисертацій з метою наближення їх до актуальних питань діяльності органів внутрішніх справ. Ад'юнктам, які не мають практичного досвіду роботи, запропоновано переведення на заочну форму навчання задля набуття практичного досвіду діяльності в підрозділах ОВС.

Сьогодні для якісної підготовки ад'юнктів у Донецькому юридичному інституті створено всі умови. Це і багата бібліотека, книжковий фонд якої становить майже 150 тисяч примірників, і матеріально-технічна база безпосередньо ад'юнктури та інституту загалом, і можливість проходити стажування у підрозділах та навчальних закладах поліції інших держав. Ми, як і керівництво МВС України, зацікавлені в поповненні наукових міліцейських кадрів. Головним же чинником ефективності роботи самих ад'юнктів є їхня власна зацікавленість у результатах науково-дослідної діяльності під час навчання, висока якість виконання службових обов'язків.

Нова правова концепція безкорупційного якісного набору студентів, що гарантує високу мотивацію в шкільному й університетському навчанні

Марина БОЙКОВА,
студентка юридичного факультету
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка

Можливості та рівень економіки, розвиток держави, її справжня міць і багатство – у людях, котрі повною мірою розвинули свої генетичні задатки, реалізували талант і трудовий потенціал, що відповідає природній меті людства. Тому неможливо переоцінити значення максимальної мотивації у здобутті знань і якісного набору студентів до вищих навчальних закладів України.

Чинний порядок набору студентів до вузів шляхом вступних іспитів є занадто громіздким, затратним, стресовим для абітурієнтів та їхніх батьків. Він до того ж не гарантує відбору найталановитіших і найпрацелюбніших випускників шкіл, не стимулює школярів до повсякденного й наполегливого навчання. Навіщо учневі щоденно старанно трудитися протягом усього шкільного періоду, коли можна постійно байдикувати?! А під час випускного року за допомогою недешевих репетиторів «нахапатися» поверхових знань з декількох предметів і на цій базі добре скласти шкільні випускні та вступні іспити до вищого навчального закладу.

Як свідчать закони діалектики, принципи психології та педагогіки, теорія і практика оцінювання людей, молодь, котра байдикувала в школі й потрапила до ВНЗ указаними шляхами, продовжуватиме байдикувати і там [1]. Грамотними фахівцями, наполегливими працівниками такі молоді люди, як правило, не стають і стати в більшості випадків не можуть через нездатність до щоденної напруженої праці та відсутності належної трудової мотивації, а інколи – з причини низького генетичного потенціалу.

Саме тому, наприклад, у Німеччині таких дітей відсіюють ще після закінчення початкової школи. Їх не допускають до навчання в гімназії, а в подальшому – і в університеті [2].

Створення Центру оцінювання якості освіти (тестування учнів) суміщає випускні шкільні й університетські вступні іспити (це – позитив), але не може усунути їхніх органічних недоліків: хабарництва, стресів на іспитах, а головне – відсутності постійної потужної мотивації до щоденної праці протягом усіх шкільних років. До того ж цей проект потребує великих коштів. Чималі й трудові затрати: тестування в Україні здійснюють майже 200 тисяч педагогів.

Кардинальним розв'язанням проблеми в наш час розвинених інформаційних технологій може стати використання поточних оцінок учня за всі роки його навчання у школі. Це буде найбільш некорупційний елемент мозаїчної картини набуття знань з усіх предметів, наполегливості та працелюбності учня. Це те, на чому базується Болонська система навчання у вищих навчальних закладах.

На нашу думку, тоді стануть непотрібними і шкільні іспити, і вступні до вузів. А відтак зникнуть пов'язані з ними стреси та хабарі, з'явиться потужна мотивація наполегливо боротися за кожну поточну оцінку від початку й до закінчення навчання.

Ясна річ, такий підхід до зміни засадничих ідей концепції випуску школярів та їхнього прийому до вузів без іспитів потребує деталізації. Але, поза сумнівом, реалізація нової концепції з'єднає розірвані нині ланки шкільної та вищої освіти в один безперервний, позитив-